

Datum

3 april 2026

Kenmerk

BBPZ/LS/RBos/26-037

Aan

Tweede Kamer der Staten-Generaal

T.a.v. de vaste Kamercommissie van J&V, cc VRO

Onderwerp

Commissiedebat over Verward/onbegrepen gedrag en veiligheid

Geachte Kamerleden,

Op 9 april aanstaande debatteert u in een Commissiedebat over verward/onbegrepen gedrag en veiligheid. Graag vragen wij uw aandacht voor de nauwe samenhang tussen wonen, zorg en veiligheid. In de dagelijkse praktijk komen problemen rond onbegrepen gedrag vooral tot uiting in woonwijken. Juist daar blijkt dat goede intenties en losse maatregelen onvoldoende zijn om escalaties te voorkomen en zowel bewoners als professionals houvast te bieden.

Met deze brief brengen wij enkele structurele knelpunten onder uw aandacht, mede in het licht van het rapport *Klem in het systeem* en de voortgang van de aanpak verward gedrag.

Passend wonen vraagt om passende ondersteuning

Voor mensen met onbegrepen gedrag is passende huisvesting essentieel. Stabiliteit, herstel en het opbouwen van structuur beginnen vaak bij een eigen woning. Tegelijkertijd zien woningcorporaties steeds vaker dat mensen zelfstandig wonen terwijl de benodigde begeleiding ontbreekt, onvoldoende is of wegvalt. In deze situaties ontstaan spanningen en incidenten die kunnen escaleren.

Overlast, onveiligheidsgevoelens en situaties waarin politie moet ingrijpen komen steeds vaker voor. Dit raakt niet alleen de persoon in kwestie, maar ook omwonenden, wijkprofessionals en medewerkers van corporaties. Bewoners begrijpen vaak niet waarom signalen jarenlang voortduren zonder dat zichtbaar wordt ingegrepen.

De praktijk laat zien dat zelfstandig wonen zonder duurzame, passende ondersteuning voor een deel van deze groep niet houdbaar is. Niet voor de betrokkene zelf, en niet voor de wijk.

Noodzaak voor domein overstijgende aanpak

De analyse uit het rapport *Klem in het systeem* sluit nauw aan bij wat woningcorporaties dagelijks ervaren. Domeinen zijn verkokerd georganiseerd, verantwoordelijkheden sluiten onvoldoende op elkaar aan en wettelijke kaders belemmeren professionals om adequaat te handelen.

Nog te vaak wordt de zorgvraag los gezien van de woonvraag waardoor er geen goede opvolging kan

plaatsvinden. Het gevolg is dat mensen met onbegrepen gedrag geen aansluiting met hun omgeving hebben en er nog te vaak overlast wordt ervaren door de omgeving.

We zien dat er stappen zijn gezet met SPUK gelden en met de Wet Domein-Overstijgende Samenwerking en pleitten ervoor om in de evaluatie hiervan ook sterk de focus op de wijk te leggen en in te zetten op verdere structurele domeinoverstijgende samenwerking.

Beperkte informatiepositie belemmert tijdig handelen

Woningcorporaties worden aangesproken op overlast en onveiligheid, maar beschikken vaak niet over de informatie die nodig is om te handelen. Strikte regels rondom gegevensdeling maken het vrijwel onmogelijk om vroegtijdig passende woonoplossingen te organiseren of risico's goed in te schatten.

De voorgenomen wijziging van de Woningwet, die het in uitzonderlijke en zorgvuldig afgebakende situaties mogelijk maakt dat gemeenten relevante medische of zorggerelateerde informatie met woningcorporaties delen, is daarom van groot belang. Het gaat nadrukkelijk om bijzondere gevallen waarin deze informatie noodzakelijk is om:

- te zorgen voor een passende en veilige woonomgeving;
- escalaties en ernstige overlast te voorkomen;
- de veiligheid van de betrokkene, omwonenden en professionals te waarborgen.

Zonder deze wetswijziging blijven corporaties structureel met een informatieachterstand werken, terwijl zij wel verantwoordelijk worden gehouden voor de gevolgen in de wijk. Wij doen daarom een dringende oproep om vaart te maken met dit wetsvoorstel.

Ook het volledig in werking treden van de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) is essentieel om structurele samenwerking en gegevensdeling tussen zorg, veiligheid, gemeenten en woningcorporaties mogelijk te maken.

Tekort aan passende woon- en zorgvormen vergroot de problematiek

Een structurele oorzaak van de huidige knelpunten is het tekort aan passende alternatieven voor zelfstandig wonen. Begeleid wonen, beschermd wonen en andere intensieve woonvormen zijn schaars en ongelijk verdeeld. Het ontbreken van deze plekken leidt er vaak toe dat mensen te lang in de tussenvoorzieningen blijven waardoor er geen doorstroming kan plaatsvinden en er regelmatig sprake is van overlast en dat mensen niet verder kunnen met hun leven. Ook zien we dat mensen toch zelfstandig wonen, zonder passende begeleiding.

In de praktijk ontstaat zo een bekend patroon van incidenten, kortdurende crisismaatregelen en terugkeer naar dezelfde woning, zonder structurele oplossing. Het probleem wordt telkens doorgeschoven. Zo is in 2005 becijferd dat er 1.050 *Skaeve Huse* nodig zijn, twintig jaar later zijn er pas zo'n 100 neergezet. Dit legt een onevenredige druk op de toch al kwetsbare buurten.

Een duurzame aanpak vraagt om voldoende, gespreide en structureel gefinancierde woon- en zorgplekken, waarbij de zorg langdurig op- en afschaalbaar is.

Onze oproep

Net als in *Klem in het systeem* wordt geconcludeerd, zijn pilots en tijdelijke programma's onvoldoende om deze problematiek blijvend te doorbreken. Nodig zijn duidelijke landelijke keuzes die zorgen voor:

- heldere regie en doorzettingsmacht over de verschillende domeinen heen;
- wettelijke ruimte voor noodzakelijke informatie-uitwisseling;
- structurele financiering van bewezen samenwerkingsvormen;
- expliciete erkenning van de woonomgeving als onderdeel van de zorg- en veiligheidsketen.

Woningcorporaties willen en kunnen bijdragen aan oplossingen, maar alleen wanneer randvoorwaarden kloppen en verantwoordelijkheden eerlijk worden verdeeld.

We zijn zeer bereid om één en ander nader toe te lichten of nadere informatie te verstrekken. Neemt u daarvoor contact op met mij of Richard Bos (r.bos@aedes.nl of tel. 06-51926072).

Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties

Liesbeth Spies
Voorzitter